

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Данка Щерева, СУ "Св. Климент Охридски", ФНПП, катедра
„Специална педагогика и логопедия“

по конкурс за академичната длъжност доцент по професионално направление
1.2 Педагогика (специална педагогика), обявен в ДВ. бр. 24/16.03.2018 г. с
единствен кандидат гл. ас. д-р Анна Константинова Трошева-Асенова.

Настоящото становище е изготвено на основание заповед N РД38-
299/04.05.2018 г. на Ректора на СУ "Св. Климент Охридски", както и на решение
на научното жури по процедурата.

I. Професионални данни за кандидата.

Професионалното си развитие – 1994-1998 г., А. Трошева преминава важни етапи – от специалист логопед и организатор образование и езиково обучение в чужбина, до преподавател в СУ „Св. Климент Охридски“. Нейният интерес към специалната педагогика започва от 1990 г. като студент по специална педагогика в СУ „Св. Климент Охридски“ и продължава в завършването на магистърска степен „Специален педагог“ – логопед, слухово-речеви рехабилитатор (1997 г.). Научната реализация на гл. ас. д-р А. Трошева продължава като редовен докторант в периода 1999 до 2003 г. и нейната успешна защита на докторска дисертация на тема „Графични умения за писане при деца с детска церебрална парализа“. Тя е доктор по научна специалност 05.07.04 Специална педагогика от 2006 година. Развитието на научната и преподавателската ѝ кариера в СУ датира от 2008 г. до настоящия момент, започвайки първо като хоноруван преподавател, а след това последователно като асистент, старши и главен асистент в катедра „Специална педагогика и логопедия“. В момента, гл. ас. д-р Анна Трошева преподава учебни дисциплини в образователна степен бакалавър и магистър на български и английски език в СУ "Св.Кл. Охридски" - ФНПП.

Богати и разностранни са професионалните интереси на гл. ас. д-р А. Трошева, свързани с участието ѝ в образователни обучения, провеждани от български и чуждестранни организации: "LUDI" University of Bergamo, Italy; Национална асоциация на ресурсните учители – България; AdvansedBrain Technologies, USA; Катлийн Морис, MS,CCC-SLP, фондация Българско дете, Център за приобщаващо образование; Българска Асоциация по Биофийдбек.

Голям принос в нейното израстване като специалност са и проведените специализации в Русия, МГПУ – 2001 г.; Словакия, Университет „Я. А. Коменски“ – 2002 г.; България, Медицински университет – 2008 г. Тези квалификации обогатяват нейния опит като специален педагог, преподавател и личност с разностранни интереси.

II. Научно изследователска и научно-приложна стойност на разработките и публикациите.

Научната продукция на гл. ас. А. Трошева е представена от общо 29 заглавия. Давам характеристика на вида на публикациите както следва:

3 книги:

1. Монографията „Играта и децата със специални образователни потребности“, изд. „Феномен“, 2018 г.
2. „Приобщаване на детето с увреден слух в образователната среда“, изд. „Феномен“, 2014 г. в съавторство с Неда Балканска.
3. „Как да подпомогнем детето с обучителни трудности в училище и в къщи“ в съавторство с Р. Димитрова, Т. Ерменкова, М. Илчева, Св. Петрова (Тук липсва документ, с който да се уточни какъв е авторския дял на кандидата в книгата).

26 публикации, които са:

6 доклада, представени на международни конференции в СУ „Св. Климент Охридски“, ВТУ и Шуменски университет. (две от тях са в съавторство)

4 студии, поместени в годишници на СУ - ФНПП и Шуменски университет.

11 статии, от които 3 са в престижни международни списания и 8 са в български списания.

3 статии са представени на педагогически форуми, проведени в България и две статии са поместени в сборници.

Анна Трошева е представила и презентационен материал за работата си със студенти от специалност „Специална педагогика“. Изброените студии, статии и доклади са издадени в периода от 2007 до 2018 г.

Разнообразната и богата научна продукция на гл. ас. д-р А. Трошева в годишници, списания, престижни научни конференции и педагогически форуми, е резултат от нейните задълбочени търсения в различни области на образователните теории и практики в специалната педагогика, в търсенето и откриването на актуални и значими проблеми.

Ще се опитам да обобщя някои от тях.

- проблеми на четенето и овладяването на писмената реч при деца с увреден слух
- проблеми на жестовата комуникация и социалната работа при деца с увреден слух
- диагностика и методически насоки в обучението на деца с церебрална парализа
- двигателно развитие и развитие на гласа при деца с увреден слух
- специфика и проблеми на играта при деца със СОП

С приоритетно значение за участието на гл. ас. д-р А. Трошева в конкурса за доцент е монографията „Играта и децата със СОП“ – 2018 г. Книгата е успешен опит да се обобщят съвременните концепции на водещи специалисти в областта на проблемите на детската игра и по-специално на играта за деца със СОП, както и да се дадат ценни методически и практически указания за специалисти и родители. Във втора глава авторката насочва вниманието към фундаменталното значение на играта в специалната педагогика, очертава нейните терапевтични функции за развитие на уменията на деца със СОП в игровия процес. Д-р А. Трошева отделя и специално място на взаимодействието на родител и дете със СОП в игровата дейност. Тя умело разкрива възможностите на "развиващата игра" за постигането на сензорното, когнитивното, езиковото, двигателното и социалното развитие на деца със СОП. Гл. ас. д-р Трошева споделя мнението, че играта се явява и много добро диагностично средство за специални педагози, логопеди, психолози и ерготерапевти в тяхната корекционна и рехабилитационна работа. Авторът на монографията отбелязва съвременните подходи в игровата терапия в ранната интервенция на деца с увреждания. Ясно и точно са обосновани принципите, методите и процеса на планиране на играта в трета глава "Организация на развиващата игра". Оценявам високо научните достойнства на четвърта глава, която е с практико-приложен характер. Тук са анализирани особеностите на деца с увреден слух, зрителни, двигателни увреждания, както и на деца с хронични заболявания, нарушение в комуникацията и множество увреждания. Подбрани са интересни, лесно разбираеми игри, приспособени към всяка от горепосочените групи деца. В заключение ще се опитам да систематизирам достойнствата на монографията "Играта и децата със СОП".

- Гл. ас. А. Трошева дава детайлна картина на спецификата, класификацията и организацията на игровата дейност като цяло. Отделено е достатъчно внимание на факторите родител и възрастен в процеса на игровата дейност на деца със СОП.

- Ценността на книгата е нейната ориентация и адресирането на всички аспекти на играта като дейност към деца със СОП. Съвременните концепции и характеристики на играта са точно анализирани с различията и особеностите на групите деца със СОП.

- В проучването се цитират български, руски, английски и американски автори, като са представени техните иновационни концепции за функциите на играта.

- Цялостната богата теоретико-практическа информация за игровата дейност на деца със СОП поднесена с ясен и точен език прави монографията ценно пособие за специални педагози, психолози, логопеди, родители и др.

С голяма значимост и научна стойност са и разработените от гл. ас. д-р А. Трошева глави в книгата „Приобщаването на детето с увреден слух в образователната среда“. Тук разработените глави са от 7-ма до 12-та, както и приложенията, които имат ценен практико-приложен характер. В книгата вниманието се насочва към особеностите на процеса на интеграция и приобщаване на децата с увреден слух. Авторката дава важни и адекватни методически насоки за работа с деца и ученици с увреден слух както в общообразователната детска градина, така и в общообразователното училище – по отношение на адаптиране на учебни текстове, онагледяване, цялостна подкрепа и социално включване в общообразователния клас. Давам висока оценка и на така наречените приложения в книгата, които са авторска разработка на гл. ас. д-р А. Трошева. Чеклистозете са структурирани, диагностични помощни средства за учители, родители, логопеди и специални педагози.

III. Заключение

Предложените авторски трудове са с висока научна стойност. Те напълно съответстват на характера на професионалното направление на обявения конкурс за доцент. В публикациите на гл. ас. д-р А. Трошева се открива богата информираност, прецизен научен език и оформеност според академичните изисквания. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси.

Представените научни трудове (книги и публикации) и съдържащите се в тях научно-теоретични и приложни приноси, тяхната цялостна значимост и достойнства в областта на специалната педагогика, са основание да подкрепя кандидатурата на гл. ас. д-р А. Трошева и да предложи тя да заеме академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 1.2 Педагогика (Специална педагогика).

27.07.2018 г.

Изготвил становището:

/доц. д-р Данка Щерева/